

SAOPŠTENJE 39/2023

Datum objave:
30.3.2023.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar - Februar 2023. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-februar 2023. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 629,5 miliona eura, što ukazuje na rast od 27,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 156,8 miliona eura, a **uvoz** 472,7 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 21,6%, a uvoz veći za 29,7%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 33,2% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 35,4%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 103,0 miliona eura (koje čine: Električna energija – 99,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 109,9 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 38,0 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (35,1 mil. eura), Slovenija (34,0 mil. eura), i Bosna i Hercegovina (24,5 mil.eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (75,1 mil. eura), Kina (54,6 mil. eura) i Njemačka (43,7 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

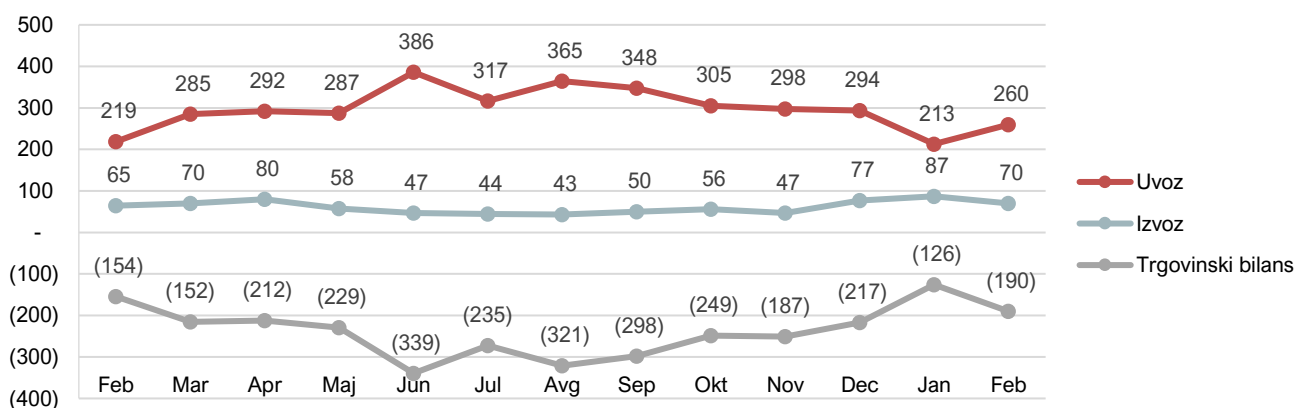

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2022				
Januar	145 506	64 343	209 849	-81 163
Februar	218 908	64 548	283 456	-154 360
Mart	285 317	70 138	355 454	-215 179
April	291 754	79 595	371 350	-212 159
Maj	287 000	57 558	344 558	-229 442
Jun	385 828	46 530	432 358	-339 298
Jul	316 552	44 293	360 845	-272 259
Avgust	364 602	43 163	407 765	-321 439
Septembar	347 734	50 109	397 843	-297 626
Oktober	305 306	56 381	361 687	-248 926
Novembar	297 650	46 839	344 489	-250 810
Decembar	293 591	76 723	370 314	-216 868
2023				
Januar	212 865	87 008	299 871	-125 855
Februar	259 844	69 739	329 583	-190 105

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Feb 2022		Jan-Feb 2023		Jan-Feb 2022		Jan-Feb 2023		Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	364 414	100,0	472 709	100,0	128 891	100,0	156 747	-235 522	-315 962
Evropa	76,9	280 374	79,6	376 073	93,4	120 393	93,8	146 983	-159 981	-229 090
EU-27	42,2	153 867	45,6	215 368	30,7	39 566	49,3	77 302	-114 301	-138 066
CEFTA ²	24,7	90 173	23,9	112 996	36,5	47 100	41,8	65 545	-43 073	-47 451
Afrika	0,4	1 441	0,3	1 421	0,7	932	0,2	250	-509	-1 171
Azija	20,1	73 201	17,6	83 072	5,5	7 153	5,8	9 167	-66 048	-73 905
Amerika	2,6	9 305	2,5	11 959	0,3	355	0,2	342	-8 950	-11 617
Okeanija	0,0	93	0,0	185	0,0	58	0,0	6	-35	-179
SAD	0,8	3 026	0,7	3 532	0,3	328	0,2	334	-2 698	-3 198
Kina	11,0	40 062	11,6	54 606	4,6	5 976	0,4	638	-34 085	-53 967
Rusija	0	1 581	0,8	3 994	0,1	91	0,1	98	-1 490	-3 896
Švajcarska	3	9 741	1,6	7 406	19,8	25 478	2,0	3 093	15 736	-4 313
Japan	0,8	2 939	0,6	2 956	0,0	53	0,0	43	-2 886	-2 913
Turska	5,5	20 143	6,5	30 772	3,4	4 443	0,3	440	-15 700	-30 332
Brazil	0,6	2 325	0,4	1 899	0,0	2	0,0	0	-2 322	-1 898
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,7	2 618	0,6	3 390	1,8	2 271	0,1	95	-348	-2 523

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023
SVIJET	364 414	472 709	128 891	156 747	-235 522	-315 962
EU-27⁴	153 867	215 368	39 566	77 302	-114 301	-138 066
Austrija	3 426	5 341	34	298	-3 392	-5 043
Belgija	2 923	2 606	170	96	-2 753	-2 510
Bugarska	2 768	2 754	64	99	-2 704	-2 656
Češka	4 141	4 423	7 774	20 619	3 632	16 196
Danska	1 205	1 342	2 616	3 246	1 411	1 904
Estonija	108	260	224	3	116	-256
Finska	808	2 310	0	0	-808	-2 310
Francuska	7 015	11 058	143	229	-6 872	-10 829
Grčka	21 900	32 354	40	131	-21 860	-32 223
Holandija	8 180	11 261	288	199	-7 892	-11 062
Irska	1 497	1 036	0	0	-1 497	-1 036
Italija	18 352	28 915	5 845	4 714	-12 506	-24 201
Kipar	256	118	0	5	-256	-113
Letonija	141	253	0	1	-141	-252
Litvanija	120	164	3	241	-117	77
Luksemburg	156	200	3 712	6 102	3 555	5 902
Mađarska	2 682	4 033	814	1 266	-1 868	-2 767
Malta	5	1	118	22	113	21
Njemačka	31 164	43 730	3 989	1 570	-27 175	-42 160
Poljska	6 559	10 720	2 517	2 251	-4 042	-8 470
Portugalija	550	773	1	1	-548	-773
Hrvatska	20 236	27 064	469	959	-19 767	-26 105
Rumunija	3 804	4 674	203	97	-3 601	-4 577
Slovačka	1 167	1 533	4	24	-1 163	-1 510
Slovenija	5 045	5 825	9 077	34 017	4 032	28 192
Španija	6 911	8 163	1 012	743	-5 899	-7 419
Švedska	2 748	4 454	450	367	-2 298	-4 087
CEFTA	90 173	112 996	47 100	65 545	-43 073	-47 451
Albanija	5 927	7 632	5 091	2 055	-836	-5 577
Bosna i Hercegovina	18 170	22 232	15 695	24 515	-2 475	2 283
Moldavija	30	74	0	0	-30	-74
Sjeverna Makedonija	4 135	4 266	645	1 332	-3 491	-2 934
Srbija	60 523	75 061	23 375	35 139	-37 148	-39 922
Kosovo	1 387	3 732	2 294	2 505	907	-1 228
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	120 374	144 345	42 226	13 901	-78 148	-130 444

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2023 Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2023 Jan-Feb 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	364 414	472 709	129,7	128 891	156 747	121,6
0 Hrana i žive životinje	65 261	91 878	140,8	3 177	5 820	183,2
00 Žive životinje	5 084	6 644	130,7	0	25	0,0
01 Meso i prerada mesa	13 767	22 333	162,2	2 394	3 475	145,2
02 Mliječni proizvodi i jaja	7 070	10 151	143,6	64	47	73,7
03 Ribe i prerađevine od ribe	1 952	3 291	168,6	0	0	0,0
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	10 332	12 326	119,3	123	243	197,5
05 Povrće i voće	10 074	13 576	134,8	187	1 208	300 ¹
06 Šećer proizvodi od šećera i med	1 300	2 135	164,3	9	190	300 ¹
07 Kafa čaj kakao i začini	5 912	7 687	130,0	252	429	170,6
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	3 382	4 530	133,9	104	127	122,8
09 Razni proizvodi za ishranu	6 387	9 206	144,1	45	76	169,6
1 Piće i duvan	9 412	14 115	150,0	1 096	836	76,2
11 Pića	6 148	10 315	167,8	936	836	89,3
12 Duvan i proizvodi od duvana	3 264	3 800	116,4	160	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	3 267	4 237	129,7	17 648	10 295	58,3
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	353	368	104,0
22 Uljano sjeme i plodovi	169	285	169,1	2	2	100,0
23 Sirovi kaučuk	52	13	24,5	2	0	0,0
24 Pluta i drvo	539	792	147,0	4 222	4 980	117,9
25 Celuloza i otpaci od hartije	0	0	0,0	219	178	81,3
26 Tekstilana vlakna i otpaci	132	88	66,5	6	5	83,4
27 Sirova đubriva i minerali	396	865	218,3	623	82	13,2
28 Mineralne rude i otpaci metala	377	497	131,9	12 164	4 671	38,4
29 Životinjske i biljne sirove materije	1 602	1 696	105,9	57	10	17,4
3 Mineralna goriva i maziva	39 726	45 433	114,4	47 633	103 049	216,3
32 Kameni ugajl koks i briketi	120	100	83,7	1 526	1 601	104,9
33 Nafta i naftni derivati	31 047	40 914	131,8	692	1 691	244,2
34 Gas prirodni i industrijski	2 089	1 777	85,1	0	0	0,0
35 Električna enegrija	6 471	2 641	40,8	45 415	99 757	219,7
4 Životinjska i biljna ulja i masti	1 834	1 926	105,0	176	146	82,8
41 Životinjska ulja i masti	174	214	122,9	172	64	37,2
42 Čvrste biljne masti i ulja	1 654	1 701	102,8	1	2	200,0
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	6	12	183,2	3	80	300 ¹
5 Hemijski proizvodi	45 543	55 237	121,3	5 576	7 184	128,8
51 Organski hemijski proizvodi	210	373	177,7	61	28	46,4
52 Neorganski hemijski proizvodi	415	1 044	251,8	185	149	80,4
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	3 463	4 236	122,3	18	17	96,4
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	23 624	26 531	112,3	4 638	6 697	144,4
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	7 428	10 985	147,9	260	120	46,0
56 Đubriva (osim sirovih)	641	720	112,2	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	671	805	119,9	116	41	35,1
58 Plastične mase u ostalim oblicima	5 067	5 758	113,6	76	116	152,5
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	4 025	4 787	118,9	222	17	7,6

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2023 Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2023 Jan-Feb 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	73 880	81 187	109,9	35 746	21 002	58,8
61 Koža proizvodi od kože i krzna	18	72	300 ¹	29	59	199,7
62 Proizvodi od kaučuka	3 513	4 424	126,0	148	22	15,0
63 Proizvodi od plute i drveta	3 933	6 718	170,8	560	902	160,9
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	5 401	7 147	132,3	398	79	19,8
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	2 587	3 196	123,5	670	68	10,2
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	14 042	19 808	141,1	277	566	204,2
67 Gvožđe i čelik	12 539	9 223	73,6	407	119	29,3
68 Obojeni metali	18 899	13 525	71,6	31 778	17 895	56,3
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	12 948	17 075	131,9	1 478	1 292	87,4
7 Mašine i transportni uređaji	72 893	109 893	150,8	13 088	4 937	37,7
71 Pogonske mašine i uređaji	1 098	1 123	102,3	140	36	25,9
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	6 213	7 739	124,5	2 909	293	10,1
73 Mašine za obradu metala	440	638	145,0	32	78	246,2
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	11 625	17 643	151,8	4 996	1 247	25,0
75 Kancelarijske mašine i za AOP	3 871	6 329	163,5	130	41	31,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	13 316	16 851	126,5	774	560	72,4
77 Električne mašine aparati i uređaji	15 413	20 972	136,1	646	380	58,9
78 Drumska vozila	20 510	38 031	185,4	3 102	2 263	73,0
79 Ostala transportna sredstva i opreme	406	567	139,4	360	38	10,5
8 Razni gotovi proizvodi	52 592	68 706	130,6	4 750	3 479	73,2
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	2 771	3 288	118,7	22	0	0,0
82 Namještaj i djelovi	7 115	9 661	135,8	351	260	74,2
83 Predmeti za putovanja	1 098	1 976	180,0	20	4	21,1
84 Odjeća	12 127	17 426	143,7	673	827	122,9
85 Obuća	4 816	8 283	172,0	48	115	240,7
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	4 351	4 034	92,7	1 381	710	51,4
88 Fotoaparati časovnici	860	1 345	156,4	8	4	50,9
89 Razni gotovi proizvodi	19 454	22 693	116,7	2 248	1 559	69,4
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	5	97	300¹	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2023 Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2022	Jan-Feb 2023	Jan-Feb 2023 Jan-Feb 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	364 414	472 709	129,7	128 891	156 747	121,6
I Žive životinje i životinjski proizvodi	24 267	37 570	154,8	2 145	2 951	137,6
II Povrće	16 701	18 614	111,5	235	1 089	300 ¹
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	1 977	2 401	121,5	5	82	300 ¹
IV Pripremljena hrana pića duvan	35 377	51 615	145,9	2 124	2 692	126,7
V Mineralni proizvodi	44 030	52 062	118,2	54 558	106 016	194,3
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	40 573	49 451	121,9	5 387	7 029	130,5
VII Plastika guma i proizvodi od gume	14 921	17 247	115,6	1 004	592	58,9
VIII Sirove kože koža i krzno	1 281	3 017	235,4	791	435	54,9
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugali pluta	4 495	7 578	168,6	4 782	5 881	123,0
X Materijali i proizvodi papirne industrije	5 470	8 602	157,3	1 077	1 005	93,3
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	13 914	19 036	136,8	954	889	93,2
XII Obuća kape i modni dodaci	5 146	8 768	170,4	49	119	243,2
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	10 540	14 551	138,1	271	566	208,5
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	3 987	5 793	145,3	13	21	161,4
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	44 594	40 012	89,7	39 522	21 077	53,3
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	50 729	71 068	140,1	9 699	2 700	27,8
XVII Vozila i prateća transportna oprema	21 549	39 382	182,8	3 462	2 319	67,0
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	6 540	6 186	94,6	1 433	740	51,7
XIX Oružje i municija	5 079	277	5,4	921	225	24,5
XX Razni proizvodi	13 235	19 448	146,9	458	309	67,4
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	3	30	300 ¹	3	10	300 ¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor dvije cifre – odsjek tri cifre– grupu četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)